Liikenne- ja viestintävaliokunta

LiV@eduskunta.fi

Liikenne- ja viestintäministeriön asiantuntijalausunto U-jatkokirjelmästä; Komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi yksityiselämän kunnioittamisesta ja henkilötietojen suojasta sähköisessä viestinnässä ja direktiivin 2002/58/EY kumoamisesta (sähköisen viestinnän tietosuoja-asetus)

Liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt lausuntoa valtioneuvoston U-jatkokirjelmästä UJ 17/2018 vp, joka koskee komission ehdotusta sähköisen viestinnän tietosuoja-asetukseksi (ns. ePrivacy-asetus), jolla kumottaisiin voimassa oleva sähköisen viestinnän tietosuojadirektiivi.

Komission ehdotuksesta annettiin valtioneuvoston kirjelmä U 19/2017 vp eduskunnalle keväällä 2017. Valtioneuvoston jatkokirjelmä UJ 17/2018 vp täsmentää joiltain osin aikaisempaa valtioneuvoston kirjelmää.

Tilannekatsaus

Asetusehdotusta on käsitelty neuvoston työryhmässä (televiestintä ja tietoyhteiskunta). Teleneuvosto on käsitellyt 8.6.2018 puheenjohtajamaa Bulgarian tilanneselvityksen ja käynyt asiasta periaatekeskustelun. Televiestintäneuvostossa komissio ja muutama muu jäsenmaa ilmaisivat tahtonsa saavuttaa yleisnäkemyksen ePrivacy-asetukseksi mahdollisimman pian ja osa jäsenmaista tätä nimenomaisesti vastusti. Tällä hetkellä on siis mahdollista, että Bulgaria pyrkii viemään yleisnäkemyksen Coreperiin vahvistettavaksi kesäkuun lopussa.

Keskeiset neuvotteluissa esiin nousseet teemat

Kevään aikana jäsenvaltiot ovat keskustelleet muun muassa asetuksen soveltamisalasta. Neuvostossa on keskusteltu siitä, voidaanko koneiden välinen viestintä sulkea asetuksen ulkopuolelle. On käynyt ilmi, että ehdotettu sääntely ei sellaisenaan sovellu hyvin koneiden väliseen viestintään, sillä koneiden välisessä viestinnässä ei ole samanlaista käyttäjää kuin henkilöiden välisessä viestinnässä.

Lisäksi neuvoston puheenjohtajuuskautensa lopulla Bulgaria teki kompromissiehdotuksen, jonka mukaan toimet, jotka liittyvät kansalliseen turvallisuuteen ja puolustukseen suljettaisiin nimenomaisesti valmisteltavan asetuksen soveltamisalasta.

Päätelaitteiden tietojen käsittelyä koskevan suostumuksen hallinnan toteuttaminen on myös herättänyt paljon keskustelua. Tältä osin asetusluonnoksen työryhmäkäsittelyssä havaittu vaikeaksi yhteen sovittaa suostumuksen hallinta sisältöpalvelun ja ohjelmiston asetusten kautta yhtäaikaisesti (esim. verkkosivu ja selain). Myös ohjelmistojen asetuksia koskevan säännöksen lisäarvo on jäänyt epäselväksi. Komission ehdottama säännös olisi kokonaan uusi voimassa olevaan ePrivacy-sääntelyyn nähden.

Viranomaisvalvonnan järjestämisen osalta jäsenvaltiot eivät ole olleet yksimielisiä siitä, onko tarkoituksenmukaista keskittää valvonta komission ehdottamalla tavalla samalle viranomaiselle, kuin EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen valvonta. Tämä johtuu osittain siitä, että valvonta kuuluu tällä hetkellä osassa jäsenmaista, kuten Suomessa, kahden eri viranomaisen vastuulle. Tämänhetkisen kompromissiehdotuksen mukaan osa sääntelystä keskitettäisiin komission ehdottamalla tavalla ja osittain järjestäminen jäisi jäsenvaltion päätettäväksi.

Liikenne- ja viestintäministeriön huomiot

Liikenne- ja viestintäviestintäministeriö katsoo valtioneuvoston kirjelmän UJ 17/2018 vp valtioneuvoston kannan mukaisesti, että soveltamisalan rajaamisessa tulisi pyrkiä välttämään ratkaisuja, jotka heikentäisivät viestintäpalvelujen käyttäjien yksityisyyden suojaa ilman hyväksyttävää perustetta, tai joissa ei huomioida EU-tuomioistuimen tuoretta tulkintakäytäntöä viestinnän luottamuksellisuudesta ja henkilötietojen suojasta. Lisäksi soveltamisalassa tulisi huomioida yhteensopivuus EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen kanssa sekä huomioida turvallisuus- ja lainvalvontaviranomaisten lakiin perustuvat tarpeet ja mahdollisuudet tiedonsaantiin.

Liikenne- ja viestintäministeriö katsoo valtioneuvoston kirjelmän UJ 17/2018 vp valtioneuvoston kannan mukaisesti, että jotta sääntely ei rajoittaisi tulevaisuuden teknologian ja palvelujen kehittymistä tai siihen liittyviä innovaatioita, investointeja ja kilpailukykyä, olisi neuvotteluissa pyrittävä tasapainoiseen lopputulokseen koneiden välisen viestinnän osalta. Tämä voisi tarkoittaa, että myös koneiden välisen viestinnän sulkemista soveltamisalan ulkopuolelle voitaisiin pitää tavoiteltavana siltä osin, kun se voidaan toteuttaa vaarantamatta viestinnän luottamuksellisuutta tai henkilötietojen suojaa.

Liikenne- ja viestintäministeriö pitää tärkeänä valtioneuvoston kirjelmän UJ 17/2018 vp valtioneuvoston kannan mukaisesti, että sääntely mahdollistaa käyttäjän tehokkaan ja yksilöidyn suostumuksen evästeiden käyttöön ja muuhun päätelaitteen tietojen käsittelyyn hyväksyttävissä tilanteissa. Neuvotteluissa tulisi kuitenkin pyrkiä välttämään seuraukset, jotka aiheuttavat haittaa käyttäjille ja palvelujen tarjoajille. Asetusten merkityksen ymmärtäminen ja ennakoiminen ovat haastavaa, sillä esimerkiksi verkkosivut voivat toimia eri tavoilla ja käyttää evästeitä erilaisiin tarkoituksiin. Näillä perusteilla ministeriö pitää perusteltuna jättää ohjelmistojen yksityisyysasetuksia koskeva säännös (10 artikla) kokonaan pois asetuksesta tai vaihtoehtoisesti huolehtia artiklojen 8 ja 10 yhteensovittamisesta.

Liikenne- ja viestintäministeriö katsoo valtioneuvoston kirjelmän UJ 17/2018 vp valtioneuvoston kannan mukaisesti, että sääntelyn valvonta

tulee voida järjestää Suomessa tarkoituksenmukaisella ja kustannustehokkaalla tavalla ja EU-oikeuden tehokas täytäntöönpano sekä läheisyys- ja suhteellisuusperiaatteet huomioiden. Lisäksi ministeriö katsoo, että tietosuojalainsäädännön valvonnan tulee olla riippumatonta EU-oikeuden edellyttämällä tavalla ja että valvonnassa tulee olla käytettävissä asianmukaiset valtuudet.

Liikenne- ja viestintäministeriö pitää perusteltuna neuvotteluissa keskusteltua ehdotusta, joka mahdollistaisi komission ehdotusta joustavammin ja tarkoituksenmukaisemmin kahden valvontaviranomaisen työnjaon siten, että osa sähköisen viestinnän tietosuoja-asetuksen sääntelyn valvonnasta keskitettäisiin yleistä tietosuoja-asetusta valvovalle riippumattomalle valvontaviranomaiselle ja eräiden säännösten valvonta voitaisiin järjestää jäsenvaltiossa muulla tavoin.

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite
Eteläesplanadi 16
(kirjaamo)
Helsinki
Postiosoite
PL 31
00023 Valtioneuvosto
Puhelin
029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi